WSTĘP

Celem tej broszury jest przybliżenie faktów, które są ukrywane lub podawane skrótowo, szybko i niejasno. Tymczasem **chodzi o kluczowe dla nas wszystkich sprawy: niezależność żywieniową, nasze zdrowie, stan środowiska naturalnego**. Jeśli natychmiast nie podejmiemy zdecydowanych działań to w nadchodzących latach triumf odniosą ponadnarodowe korporacje. Zaleją one nasze rynki niechcianą, szkodliwą dla zdrowia i środowiska żywnością modyfikowaną genetycznie (GMO). Wkrótce możemy być pozbawieni możliwości wyboru żywności którą chcemy produkować i konsumować. Wiadomości zawarte w tej broszurce przybliżają zagrożenia związane z GMO i sposoby obrony przed nimi. **Lokalne i regionalne działania przeciw GMO mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia dalszego istnienia rolnictwa wolnego od GMO i żywności bez GMO.**
Jadwiga Łopata i Julian Rose, ICPPC.

CO TO JEST GMO

GMO – Genetycznie zModyfikowany Organizm (organizm transgeniczny)

Na stronie Ministerstwa Środowiska można przeczytać:

„…Organizm genetycznie zmodyfikowany to organizm inny niż organizm człowieka, w którym materiał genetyczny został zmieniony w sposób nie zachodzący w warunkach naturalnych…”
źródło: http://gmo.mos.gov.pl

Innymi słowy genetyczna modyfikacja w przypadku GMO oznacza sztuczne wstawienie obcych genów do materiału genetycznego danego organizmu. Geny przenosi się przekraczając granice między gatunkami np. geny zwierząt do rośliny. Metody przy tym stosowane są nieprecyzyjne! Nigdy w przyrodzie takie organizmy nie powstają w sposób naturalny np.: pomidor z genem ryby, ziemniak z genem meduzy, karp i ryż z genami człowieka, sałata z genem szczura, soja i kukurydza z genami bakterii!

Dr Zbigniew Hałat, lekarz specjalista epidemiolog, wyjaśnia:
…Organizmy genetycznie zmodyfikowane (genetically modified organisms – GMO) są jednostkami biologicznymi zdolnymi do replikacji i przenoszenia materiału genetycznego, w których materiał genetyczny został zmieniony w sposób niezachodzący w warunkach naturalnych. Promotory i wektory – nośniki obcych genów wprowadzanych do genomu gospodarza – z założenia mają przełamać barierę genetyczną, np. pomiędzy światem roślin i zwierząt. W tym celu wykorzystywane są agresywne wirusy, jak wirus mięsaka Rousa. W przebiegu procesu tylko nikła część organizmów ulega modyfikacji i dla ich oddzielenia od niezmodyfikowanej reszty wszystkie poddaje się działaniu antybiotyków, w tym należących do grup stosowanych w lecznictwie, jak aminoglikozydy lub tetracykliny. Przeżywają tylko te konstrukty genetyczne, które wyposażono w markerowe geny oporności na antybiotyki. ***Z rakotwórczych wirusów mogą powstać nowe zarazki o nie dających się przewidzieć losach, a zmodyfikowane organizmy mogą przenieść antybiotykooporność na ludzi, zwierzęta i rośliny. Krytycznym problemem jest pleotropia, czyli zaskakująca ekspresja pojedynczego genu w jego nowej lokalizacji w konstelacji genów gospodarza, prowadząca do nieoczekiwanych i licznych efektów w zmodyfikowanym organizmie. Niespodziewanie mogą pojawić się białka, w tym toksyny i alergeny, będące powodem wielu zagrożeń zdrowia człowieka i środowiska…***
źródło: www.halat.pl

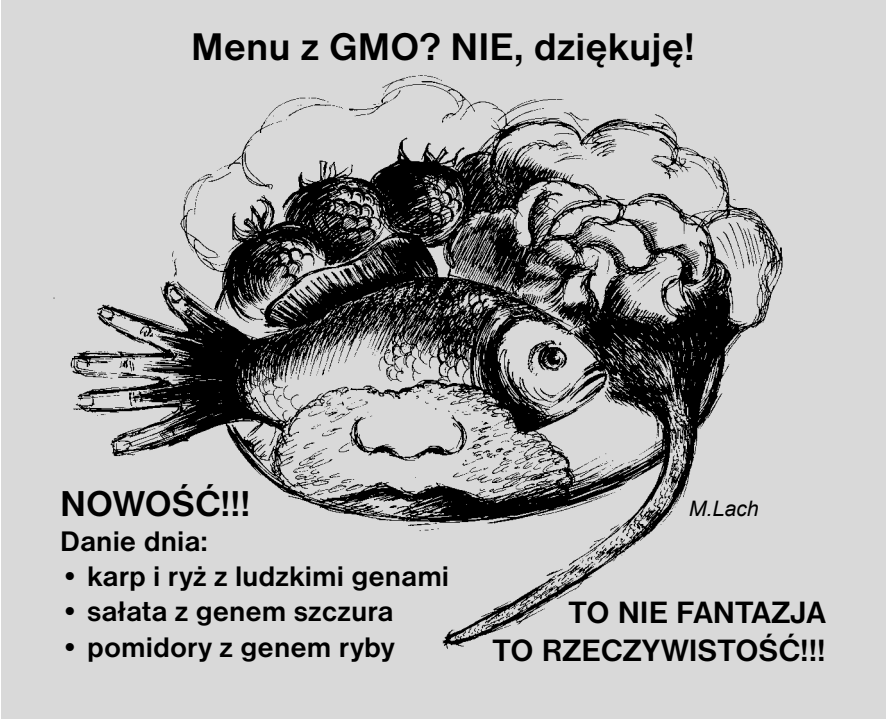

NIESPEŁNIONE OBIETNICE – ZAGROŻENIA GMO

Genetycznie zmodyfikowane rośliny uprawia się komercyjnie dopiero od 10 lat. 70% światowej produkcji roślin GM odbywa się w USA i Kanadzie, 20% w Argentynie, 5% w Brazylii 4% w Chinach. W krajach UE niewielkie ilości w Hiszpanii, Niemczech, Francji, Czechach. Najczęściej uprawia się soję, kukurydzę, rzepak i bawełnę. Około 60% przetworzonych produktów spożywczych zawiera soję lub kukurydzę.

Wprowadzeniu roślin GM na rynek towarzyszyły kampanie wielkich korporacji obiecujące:
- uzyskanie wyższych plonów,
- mniejsze zużycie herbicydów,
- rozwiązanie problemu głodu na świecie,
- możliwość zachowania czystości naturalnych nasion.

Po 10 latach komercyjnych upraw i niezależnych doświadczeń prawda okazuje się być inna!

- Modyfikacje genetyczne nie przyczyniły się do zmniejszenia ilości stosowanych herbicydów. Potwierdzają to rolnicy i niezależni eksperci. Np. Dr Charles Benbrook opierając się na danych Departamentu Rolnictwa USA stwierdził, że zużycie pestycydów i herbicydów na 222 mln ha uprawy GM soi, GM kukurydzy i GM bawełny w USA w latach 1996–2004 było większe w porównaniu z uprawami tradycyjnymi o 22,7 tys. ton.
  źródło: http://www.organicconsumers.org/clothes/failing021204.cfm
- *W wyniku wprowadzenia do upraw genetycznie modyfikowanych ziaren amerykańscy farmerzy stracili miliardy dolarów z eksportu* - powiedział dr Charles Benbrook, jeden z bardziej znanych niezależnych ekspertów od rolnictwa. *W południowo-wschodnim rejonie Ameryki, gdzie niemal całkowicie przesunięto uprawę soi i bawełny w kierunku ich genetycznie zmodyfikowanych odpowiedników, rolnictwo jest niemal na skraju załamania. Rekordy bije liczba wykorzystywanych środków ochrony roślin i przez to zyskowność farm gwałtownie spada* - stwierdził Benbrook.
  źródło: http://www.gmwatch.org/archive2.asp?arcid=5985
- Rolnicy, którzy kupują ziarno GM uzależniają się od chemicznych korporacji, ziarna są patentowane i trzeba je kupować co roku od producenta (nie wolno wysiewać zebranych ziaren). *Percy Schmeiser kanadyjski rolnik, którego rzepakowe pola zostały zapylone rzepakiem GM uprawianym na sąsiednich polach został zrujnowany przez Monsanto, biotechnologicznego giganta, który oskarżył go o przywłaszczenie „intelektualnej własności". „Od lat używam własnych nasion. Teraz mówi mi się, że nie wolno mi tego robić, jeżeli mój sąsiad wysiewa zmienione genetycznie ziarno. Materiał GM przenika na moje pola w drodze zapylenia i zawiania podczas żniw i ja muszę jeszcze za ten brud płacić tantiemy licencyjne".* – powiedział Percy.
  http://www.organicconsumers.org/ge/supreme_court_schmeiser.cfm

!!! Zysk wynikający z upraw GMO trafia w dużej części do producentów nasion objętych patentami.

- Stwierdzono, że dochodzi na dużą skalę do krzyżowania między roślinami GM a konwencjonalnymi. Pyłki roślin GM są przenoszone przez wiatr, owady, ludzi na sąsiednie uprawy i nie sposób temu zapobiec. Badania w Central Science Laboratory (Anglia) potwierdziły, że *…pyłki rzepaku mogą być roznoszone na odległość 26 km….* Natomiast badania przeprowadzone przez Uniwersytet w Reading (Anglia) wykazały, że *…rzepak oleisty GM krzyżuje się w drodze zapylenia z dziko rosnącymi gatunkami kapustowatych brassicaceae (kalarepa, rzepa, buraki pastewne, rzodkiew) tworząc superchwasty….*
  http://www.organicconsumers.org/ge/hazards101503.cfm

Konferencja „Solidarne NIE dla GMO" zorganizowana przez ICPPC pod patronatem Wojewody Małopolskiego, Przewodniczącego Sejmiku Województwa Małopolskiego oraz TVP 3 Kraków.
Na zdjęciu: Eurodeputowany Janusz Wojciechowski otrzymuje tradycyjne polskie ziarno aby zabrał je do Parlamentu Europejskiego z wiadomością, że Polacy nie chcą GMO.

- *Dowody zebrane w ostatnich latach wykazują niezbicie, że wysokość plonów bynajmniej nie wzrosła. Z relacji rolników z Północnej Ameryki wynika, że plony są znacznie niższe niż oczekiwano, co potwierdzają niezależne badania naukowe. Np. wydajność GM soi RR spada o 5 - 10%.* - mówi prof. dr hab. Jan Narkiewicz--Jodko, więcej na http://icppc.pl/pl/gmo/index.php?id=18
- **GMO zamiast przyczyniać się do rozwiązania problemu głodu na świecie, dodatkowo powodują jego pogłębienie!** Wprowadzenie technologii GM zaburza równowagę przyrody w istniejących ekosystemach i w dalszej kolejności powoduje najgorsze skutki jak: wyjałowienia gleby, niskie plony, stałe zagrożenia chorobami. Warto pamiętać, że miliony tradycyjnych rolników zachowuje swoje nasiona lub wymienia je z sąsiadami. To jest ich podstawowe prawo i od tego zależy ich przetrwanie. Odebranie im tego prawa poprzez patentowanie nasion czy roślin to niszczenie podstaw ich bytu. **Rzeczywisty problem głodu nie tkwi w braku żywności; na świecie produkuje się ją w wystarczającej ilości! Głód jest wynikiem niewłaściwej polityki rolnej i niewłaściwej dystrybucji żywności.**

Technologia genetyczna niszczy związki rolniczej agrokultury. Jeżeli dopuścimy do dalszego szerzenia się technologii agro-genetycznej bieda i głód będą się zwiększać. – mówi dr Vandana Shiva z Indii, laureat Alternatywnej Nagrody Nobla.

KTO POTRZEBUJE GMO

Konsumenci nie chcą GMO ! Rolnicy nie potrzebują GMO!
Zagrożenie dla środowiska, zdrowia ludzi i zwierząt jest nieprzewidywalne!

Kto zatem potrzebuje GMO?

Największe firmy zajmujące się produkcją i sprzedażą GMO to:
- MONSANTO
- SYNGENTA
- BAYER
- DU PONT
- PIONEER

...CZY GMO JEST BEZPIECZNE?

Czy genetycznie modyfikowana żywność jest bezpieczna? Naukowcy z firmy Monsanto twierdzą, że tak. **CZY MOŻEMY IM UFAĆ?**

W czasie 100-letniej historii firmy Monsanto jej specjaliści zawsze twierdzili, że nowe technologie, które wprowadzają, są całkowicie bezpieczne. Po latach okazywało się, jak tragicznie się mylili. Np. Monsanto wprowadziło:
- 1945: DDT – silnie toksyczny, wywołuje raka, wycofane w latach 60-tych (...)
- 1962: Agent Orange – używany w Wietnamie do niszczenia dżungli, silnie rakotwórczy (...)
- Nowsze osiągnięcia: BST (rBGH, Posilac) - zmodyfikowany genetycznie hormon wzrostu, zwiększa u krów produkcję mleka. Okazało się, że zwiększa również ryzyko zachorowania na raka piersi, okrężnicy i prostaty u pijących to mleko. Stosowanie BST jest zakazane w krajach UE...

  źródło: http://www.fz.eco.pl/?a=monsanto&style=print

  …Raport zatytułowany „Kto zyskuje na uprawach genetycznie modyfikowanych? Monsanto i korporacyjna rewolucja GMO" zawiera wniosek, że wzrost zmutowanych upraw w niektórych krajach był wynikiem agresywnej polityki koncernów biotechnologicznych, a nie rezultatem domniemanych korzyści, jakie ta technologia miała przynieść…

  http://oai.pl/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=694&mode=thread&order=0&thold=0

NACISKI

- W raporcie Amerykańskiego Wydziału Rolnictwa czytamy:
  …W dniach 27-30 marca 2006 Zagraniczny Rolniczy Serwis przy Wydziale Rolnictwa w USA przeprowadził w Warszawie cztery szkolenia na temat biotechnologii i współistnienia. Uczestnikami szkoleń byli m.in. przedstawiciele rządu, lokalnej administracji, organizacji rolniczych oraz studenci (…) Wśród wniosków przedstawionych przez organizatorów powyższych szkoleń są następujące:

  Zgadzamy się z oceną jednego z uczestników szkoleń reprezentującego rząd RP, że poparcie dla produkcji biopaliw powinno być pomocne w budowaniu dalszej akceptacji biotechnologii wśród przedstawicieli rządu, rolników i całego społeczeństwa. Będziemy kontynuować edukację wśród ludzi, którzy podejmują decyzje w Polsce, na akademiach i w prywatnym sektorze…

  USDA Foreign Agricultural Sernice, Global Agriculture Information Network, 4/4/2006, "Outcome of U.S. Biotechnology Seminars in Poland"

- *(...) Pierwszą wizytę jaką ma każdy nowy minister w Grecji jest wizyta złożona przez ambasadora USA, który mówi nam, że musimy dopuścić GMO (...) Nacisk jest ogromny – powiedział Koliopanos. (red.: Theodore Koliopanos był Ministerem ds. Środowiska w Grecji; Grecja ogłosiła się krajem wolnym od GMO)*

  International Herald Tribune, 24.05.2006, „In EU, front lines in food war" by Elisabeth Rosenthal
  http://www.iht.com./bin/print_ipub.php?file=/articles/2006/05/23/news/gmo.php

- *Lobbing koncernów biotechnologicznych, produkujących GMO, jest bardzo silny. Wraz z trojgiem innych posłów próbowaliśmy przeforsować w Parlamencie Europejskim deklarację zmierzającą do wprowadzenia możliwości zakazania upraw GMO przez każdy kraj członkowski i każdy region. Opozycja przeciw tej deklaracji była bardzo silna, odczuwałem to w rozmowach z wieloma posłami. Nie udało się skłonić do podpisania deklaracji większości posłów do Parlamentu Europejskiego, ale zebranie ponad 200 podpisów w warunkach silnej presji było i tak sukcesem (…) To co niemożliwe dziś, może stać się możliwe jutro. Kraje, które nie chcą u siebie GMO powinny walczyć o możliwość wyboru i dążyć do zachowania dla siebie możliwości zakazu upraw transgenicznych.* ***W szczególnej sytuacji jest Polska, kraj małych, rodzinnych gospodarstw, dla których wielką szansą jest zachowanie wizerunku produkcji rolniczej czystej, zdrowej, wolej od GMO. W najlepiej pojętym interesie społecznym i gospodarczym Polska powinna konsekwentnie nie dopuszczać GMO na swój obszar, nawet ryzykując spór na forum Unii Europejskiej. Wierzę bowiem w to, że w Unii jednak zwycięży przekonanie, że obrona przed GMO to sprawa ważna dla naszego zdrowia, dla środowiska i dla gospodarki europejskiej.*** – mówi Janusz Wojciechowski, poseł Parlamentu Europejskiego, wiceprzewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi w PE. Więcej na http://icppc.pl/pl/gmo/index.php?id=198

GMO W UNII EUROPEJSKIEJ

Jeszcze przed przystąpieniem Polski do UE (w ‚starej' Unii) zatwierdzonych było 16 genetycznie zmodyfikowanych produktów (GMO) z przeznaczeniem do stosowania przy produkcji żywności dla ludzi i zwierząt. Głównie były to soja, kukurydza i oleje rzepakowe. Razem z wejściem do UE zgodziliśmy się na stosowanie tych produktów również w Polsce! Od maja 2004 r., po przystąpieniu Polski do UE, Komisja Europejska dopuściła kolejne produkty GM do stosowania przy produkcji żywności: słodką kukurydzę Bt 11, kukurydzę NK 603, kukurydzę 1507, kukurydzę Bt MON 863, rzepak GT73, kukurydzę RR GA21, kukurydzę Bt MON 863xMON810. **We wrześniu 2004 wpisano 17 odmian GM kukurydzy MON 810 do Wspólnotowego Katalogu Nasion, a w grudniu 2005 dopisano 14 dodatkowych odmian tej kukurydzy. Razem daje to 31 odmian genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy MON810 dopuszczonych do upraw we wszystkich krajach UE. Kilka krajów, w tym Polska, wprowadziło własne zakazy na uprawy genetycznie zmodyfikowane.**

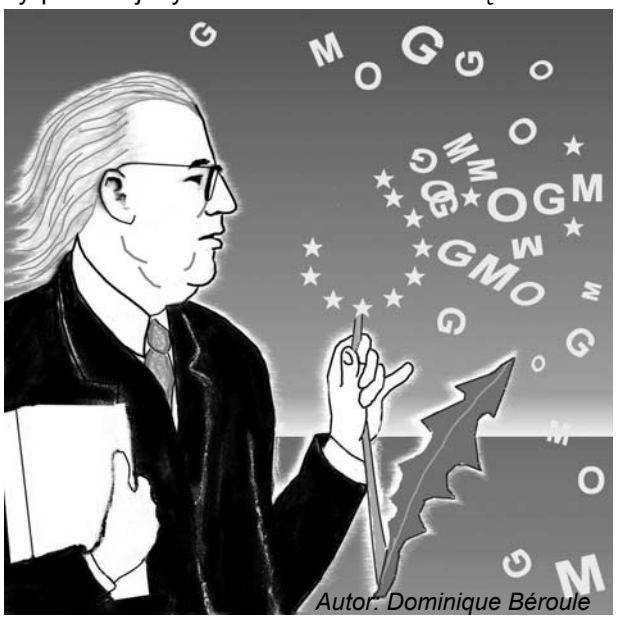

Autor: Dominique Béroule

Prawodawstwo UE dopuszcza możliwość, by rządy narodowe i samorządy lokalne same wprowadzały ograniczenia zapobiegające skażeniu modyfikacjami genetycznymi. Takie zapisy zawiera:

- Dyrektywa 2001/18/EC w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów genetycznie zmodyfikowanych, która np. mówi, że *…Samorządy lokalne mogą korzystać z Art. 19(3)(c) prosząc swój rząd o nadanie ich obszarowi przywileju „rejonu geograficznego”.*
- Dyrektywa EC/2002/53 (odnosi się do powszechnego katalogu nasion), która np. mówi, że *…W szczególności kraj UE może wprowadzić zakaz użycia uprawy gdy: uprawa może być szkodliwa dla innych odmian bądź gatunków, dana odmiana jest nieporównywalna/niewspółmierna do odmian uprawianych w danym kraju albo nie nadaje się do uprawy z powodu swojej klasy dojrzałości, lub „istnieją ważne przesłanki, że odmiana stanowi ryzyko dla ludzkiego zdrowia lub środowiska”.*

!!! Wyżej wspomniane przepisy Unijne są jednak niejasne i bardzo trudne do wykonania. Prawodawstwo w UE jest generalnie zbyt słabe, co w przyszłości może spowodować utratę możliwości produkcji żywności wolnej od GMO (jak to się dzieje np. w USA). Z drugiej strony wprowadzenie GMO jest w sprzeczności zasadą ostrożności, czy też ogólną polityką Unii w zakresie np.: ochrony środowiska obszarów chronionych (w tym bioróżnorodności), rolnictwa ekologicznego, zachowania dobrej praktyki rolniczej, promocji lokalnego produktu, ochrony zdrowia społeczeństwa.

!!! W zawiązku z powyższym należy DOMAGAĆ SIĘ od POLITYKÓW I WŁADZ zmiany prawa krajowego i europejskiego tak aby należycie zabezpieczało regiony i kraje w całej UE przed GMO i tak aby społeczności miały prawo decydowania w sprawach GMO.

ZAGROŻENIA GMO DLA ROLNIKÓW, ŚRODOWISKA I LOKALNEJ EKONOMII

- Genetycznie zmodyfikowane nasiona, rośliny i inne organizmy są patentowane co zwiększa kontrolę ponadnarodowych korporacji nad rolnikami oraz produkcją i konsumpcją żywności. Rolnicy stosujący uprawy GM muszą płacić opłaty tantiemowe oraz są pociągani do odpowiedzialności za problemy (np. zanieczyszczenie upraw) związane z tymi uprawami. Wartość ich gruntów ornych spada ze względu na zanieczyszczenie przez GMO, które pozostaje w glebie kilkanaście lat. *Rolnik z Dakoty (USA) Tom Wiley mówi: „Rolnicy są oskarżeni o użycie GMO, które znalazło się na ich polach w wyniku zapylenia. Rolnicy nie chcą tych nasion.” Ken Ralph z Tennessee spędził 4 miesiące w więzieniu i zapłacił 1,8 mln dolarów kary za ponowne użycie nasion soi-GM.*

  źródło: raport Center of Food Safety „Monsanto vs US farmers” http://www.centerforfoodsafety.org/Monsantovsusfarmersreport.cfm
- Korporacje przejmują dalszą kontrolę nad reprodukcją nasion. *„5 października został przyznany w Europie patent na wzbudzającą kontrowersję ‘technologię Terminatora’. Terminator oznacza* (...)*, że nasiona zrodzone w tych uprawach nie będą kiełkować...” To jest realne zagrożenie dla około 80 % rolników na całym świecie, którzy obecnie zachowują swoje nasiona do dalszych upraw”.* - powiedziała Lucy Sharrat z Greenpeace.

  źródło: http://www.gmwatch.org/archive2.asp?arcid=5864

Protest przeciw GMO w Vannes (Francja, kwiecień 2006). W marszu wzięło udział 12000 osób. Źródło: http://altercampagne.free.fr/

- Ekonomiczne straty lokalnych producentów. Np. *...Do zakładów tłuszczowych w Szamotułach (woj. wielkopolskie) dotarła partia rzepaku modyfikowanego. Rolnik twierdził, że nie wiedział, iż zasiał rzepak modyfikowany… nasiona rzepaku kupił przypadkowo od nieznanej mu osoby... Skutek znalezienie podejrzanego rzepaku - także dla wielkopolskich plantatorów - jest taki, że zakłady w Szamotułach postanowiły z zasady nie odbierać od rolników rzepaku jarego...*
  http://www.radiomerkury.pl/index.php?op=radioartykul&id=10769&grupa=news 01-07-2005 23:44
- W rejonach turystycznych gdzie będzie się uprawiało rośliny GM nastąpi spadek cen gruntów oraz spadek dochodów instytucji turystycznych i zdrowotnych ponieważ np. wdychanie pyłków roślin transgenicznych może wywoływać dodatkowe alergie.

…Tradycyjne gatunki i stare odmiany roślin to nasze bogactwo genetyczne, które Polska wniosła do zubożonej przyrodniczo zachodniej Europy. W związku z uprawianiem dawnych roślin (tradycyjnych kultywarów), wprawdzie o niższych plonach, ale o wysokich walorach smakowych oraz o nierzadko wyższej odporności na warunki klimatyczne, a także dzięki niewielkiemu zużyciu biocydów, Polska stała się europejskim zagłębiem zdrowej żywności. Dla takiego modelu rolnictwa jest poważnym zagrożeniem fakt, że omijane przez europejskich konsumentów GMO mogą się krzyżować z rodzimymi odmianami roślin. ***Konkurentom zagranicznym może wręcz zależeć na wmuszeniu Polsce upraw GMO, aby podważyć nasz atut czystej ekologicznie i genetycznie żywności!*** *...* prof. dr hab. Ludwik Tomiałojć, źródło: AURA nr 3/06

- Samorządy lokalne będą zmuszone wydać większe środki na monitorowanie i zabezpieczenie żywności, sprawdzanie jej pod kątem zawartości GMO, działanie w przypadku wykrycia skażenia bądź wycofywania produktów GM, przywracania genetycznej czystości obszarów, itp. Konieczne będzie np. pełne oddzielenie skupu, magazynowania, suszenia, transportu roślin i nasion genetycznie modyfikowanych od tradycyjnych.

!!! SUPERCHWASTY

- …Odporny na herbicydy szczep przymiotna kanadyjskiego (ang. horseweed) rozprzestrzenił się dotychczas w 10 stanach USA. Rolnicy nie mogą sobie z nim dać rady, nawet jeśli stosują trzykrotnie bardziej stężone dawki herbicydów w dwukrotnie większych dawkach niż zalecane. Superchwasty osiągają ponad 3 metry wysokości (!), rosną szybko, a jedna roślina wytwarza ponad 200 tysięcy wiatrosiewnych nasion…
  źródło: http://www.enn.com/today.html?id=8473
- *Badacze z Narodowego Uniwersytetu w Formosie (Argentyna) przedstawili raport stwierdzający, że tysiące farmerów uprawiających genetycznie modyfikowaną soję zostało zmuszonych do użycia mocnych dawek chemii przeciw odpornym chwastom. Trucizna została przewiana do sąsiednich gospodarstw. Lokalni rolnicy przedstawiają szokujące raporty: „…Obudziliśmy się w spustoszonej scenerii. Prawie wszystkie nasze zbiory były bardzo zniszczone. Przez następne kilka dni i tygodni kurczaki i świnie umierały a krowy i kozy rodziły umarłe lub zdeformowane młode. W dalszych miesiącach okoliczne drzewa bananowe wyrosły zdeformowane i skarłowaciałe i nie rodziły owoców…”*
  „New Scientist”, 17 kwietnia 2004
- Transgeniczne rośliny z genami bakterii Bt wytwarzają truciznę zabijającą szkodniki. Trucizna ta jest jednak szkodliwa również dla owadów pożytecznych.
- *…Naukowcy z USA przedstawiali wyniki badań dokumentujących zgubny wpływ toksyn produkowanych przez rośliny modyfikowane typu BT na biosferę a zwłaszcza na pszczoły oraz owady zwalczające naturalne szkodniki. Skażony biologicznie miód z USA i Kanady nie jest dopuszczany na rynki wielu krajów świata, włącznie z zakazem importu na obszary krajów rozwijających się…*
  źródło: Paweł Połanecki, http://icppc.pl/pl/gmo/index.php?id=132

GMO RAZ WPROWADZONE DO ŚRODOWISKA NIE MOGĄ BYĆ Z NIEGO USUNIĘTE I KONTROLOWANE. *„Uwolnione do środowiska żywe organizmy transgeniczne (nasiona, sadzeniaki) ze względu na silne swe właściwości rozprzestrzeniania się mogą zanieczyścić cały teren, a po dłuższym czasie wyprzeć uprawy ekologiczne, integrowane i konwencjonalne, prowadząc do nieprzewidywalnych i nieodwracalnych skutków. Ze względu na to, że pyłek z roślin transgenicznych utrzymuje się w powietrzu do kilku godzin, a przy odpowiedniej prędkości wiatru przenosi się na dziesiątki kilometrów, istnieje duże zagrożenie dla upraw ekologicznych, integrowanych i konwencjonalnych” – mówi* prof. dr hab. Jan Narkiewicz-Jodko, więcej: http://icppc.pl/pl/gmo/index.php?id=18

Konsumenci (70–80%) z całej Europy reagują silnym sprzeciwem wobec GMO. Mimo tego ponadnarodowe korporacje, USA, WTO i UE wpychają GMO na nasze stoły i na nasze pola.

...Nowy sondaż opinii publicznej przeprowadzony przez Eurobarometr potwierdza niechęć społeczeństwa do żywności GM. Sondaż został przeprowadzony we wszystkich 25 krajach UE na grupie 25 000 osób. Wynika z niego, że ***trzy czwarte pytanych osób jest przeciwne eksperymentowaniu z genami przy produkcji żywności. Uważają oni, że genetycznie zmodyfikowana żywność jest niepotrzebna, moralnie nie do zaakceptowania i jest zbyt dużym zagrożeniem dla społeczeństwa.*** *Z porównania danych z poprzednich lat wynika, że liczba przeciwników GMO rośnie z roku na rok...*

http://www.foeeurope.org/publications/2006/Biotech_July06.pdf

PRODUKTY GMO W POLSKICH SKLEPACH

Nieoznakowane produkty spożywcze zawierające GMO

Przepisy UE dopuszczają (niestety!) tzw. „próg zanieczyszczenia niemożliwego do uniknięcia", który wynosi 0,9% mimo, że technicznie możliwe jest wykrycie poziomu zanieczyszczenia 0,1%. Oznacza to, że produkty zawierające GMO w ilościach nie większych niż 0,9% nie muszą być oznaczone.

- „...Z rejestru produktów GM oraz preparatów enzymatycznych, które w Polsce znalazły się na mocy zezwoleń wydanych przez Główny Inspektorat Sanitarny wynika, że izolaty białka sojowego GM (sprowadzane np. przez firmę Protein Technologies International Manufacturing Belgium) znajdują się w: wędzonkach wieprzowych i wołowych, wędzonkach drobiowych, kiełbasach drobno i gruboziarnistych, kiełbasach drobiowych i wędlinach drobiowych i podrobowych, konserwach mięsnych, konserwach drobiowych, konserwach mięsno-warzywnych, wyrobach garmażeryjnych, hamburgerach, mrożonych potrawach i wyrobach kulinarnych, wyrobach garmażeryjnych rybnych, koncentratach spożywczych i daniach obiadowych, potrawach i wyrobach wegetariańskich oraz w nowej grupie wyrobów LIGHT – o obniżonej zawartości tłuszczu.
- Preparat enzymatyczny zawierający enzym uzyskany z drobnoustrojów GM stosowany jest w polepszaczach do pieczywa, do skrobi w gorzelnictwie, w piwowarstwie, w procesie przygotowania miazgi owocowej i warzywnej do tłoczenia soku, w piekarnictwie do pieczenia cukierniczego.
- Izolat białka sojowego z soi GM stosowany jest w produkcji dietetycznych środków spożywczych z wyłączeniem produktów dla niemowląt i dzieci.
- Koncentrat białka sojowego z soi GM stosowany jest jako tzw. dodatek funkcjonalny do produkcji kiełbas drobno i średnioziarnistych, wędlin, przetworów mięsnych, konserw mięsnych, produktów drobiarskich, wędzonek wieprzowych, wołowych i drobiowych w dawce do 1,5% suchego preparatu w stosunku do masy wyrobu gotowego.
- Białko sojowe z soi GM stosowane jest do wyrobów garmażeryjnych mięsnych, przetworów rybnych, ciast przemysłowych, wypieków piekarskich, mrożonych wyrobów kulinarnych, wyrobów cukierniczych..."

  Raport „Monitoring dystrybucji soi genetycznie modyfikowanej, analiza prawna rynku żywnościowego i paszowego" Społeczny Instytut Ekologiczny, W-wa 2005, www.sie.most.org.pl

Oznakowane produkty spożywcze z GMO

„Sprawdziliśmy produkty w supermarketach: Tesco, Carrefour, Savia, Albert i Żabka. Na półkach nie znaleźliśmy produktów z informacją, że zawierają GMO, oprócz olejów, których lista znajduje się poniżej. Niepokój jednak budzi fakt, że niektóre firmy część swoich produktów znakują jako 'wolne od GMO', a na innych nie umieszczają żadnej informacji (brak jest zarówno informacji, że produkt 'nie zawiera GMO' jak i informacji o zawartości GMO). Najczęściej są to produkty takie jak kukurydza konserwowa, kotlety sojowe, pasztety sojowe oraz mleko sojowe." – mówi Jolanta Kubas, ICPPC

Oleje wytworzone z nasion genetycznie zmodyfikowanych roślin, które można znaleźć w sklepach:

• przykładowa etykieta na str. 8.

inne oleje produkowane z nasion GMO:

• Olej Roślinny Joker, Olej Zwyczajny, Olej Roślinny, Olej Roślinny – Karolina (TK TRADE Sp. z o.o. ul. Żytnia 13/37, 01-014 Warszawa)

• Lando Olej (Dla Kaufland, Brokelman + Co Oelmuhle GmbH + Co, Hafenstr. 83, D-59067 Hamm)

• Oilio Olej roślinny sałatkowy (Wyprodukowany w Belgii. Sprowadzony przez Leader Price Polska Sp. z o.o., ul. Puławska 427, 02-801 Warszawa)

Etykieta z oleju wyprodukowanego z nasion GM. Najczęściej takie oleje są sprzedawane bardzo tanio, w ramach promocji.

„...Jeżeli np. spożywasz odporne na insekty zboże (red.: chodzi o zboże zmodyfikowane genetycznie) to tak naprawdę spożywasz pestycydy..."

źródło: „Czy wiesz co jesz? Zakupy bez GMO", Greenpeace http://greenpeace.pl/StopGmo/

ZAGROŻENIA ZDROWIA I WARTOŚCI ETYCZNYCH

!!! Nigdy wcześniej genetycznie zmodyfikowane organizmy nie były częścią naszej diety. Nie zbadano, że są one bezpieczne. *Amerykański Urząd ds. Rolnictwa USDA wydał w 2004 roku 180 mln$ na badania w dziedzinie biotechnologii, z czego tylko 2% (!) na badania ryzyka.*

http://www.organicconsumers.org/ge/doubt060804.cfm

- Karmienie szczurów kukurydzą zmodyfikowaną genetycznie wywołało dramatyczne efekty, m.in.: podwyższoną liczbę białych krwinek w przypadku samców, zmniejszoną liczbę nierozwiniętych czerwonych krwinek oraz znaczący wzrost poziomu cukru we krwi u samic, a także częstsze występowanie zaburzeń pracy nerek u samców (np. zapalenia).

  http://www.greenpeace.pl/medianet/archiv/international/story/story_17.html

- Wysoki poziom śmiertelności i zaburzenia wzrostu u szczurzego potomstwa to wynik karmienia ich matek genetycznie modyfikowaną soją… Z badanej próbki matek karmionych soją GM aż 55,6% szczurzego potomstwa zmarło w przeciągu 3 tygodni. Dla porównania - tylko 9% takich szczurów umierało, gdy były karmione naturalną soją oraz 6,8% w przypadku gdy matki w ogóle nie były karmione produktami zawierającymi soję…

  http://www.gmwatch.org/archive2.asp?arcid=5861

  http://www.gmwatch.org/archive2.asp?arcid=5866

Dr Hałat, lekarz specjalista epidemiolog ostrzega:

GMO może być powodem wielu zagrożeń zdrowia i środowiska:

!!! nowe alergeny mogą pojawić się w żywności i pyłku i w ten sposób uwolnić się do środowiska

!!! nowe toksyny mogą pojawić się w żywności, co spowoduje, że zarówno organizmy agroekosystemu, jak i ludzie będą eksponowani na nowe toksyny, kiedy wejdą w kontakt z GMO lub zjedzą rośliny tak zmodyfikowane

!!! toksyny występujące w środkach spożywczych mogą osiągać wyższe stężenia lub mogą pojawiać się w częściach jadalnych roślin; ogólny wzrost stężenia substancji wytwarzanych przez roślinę może doprowadzić do pojawienia się ich toksycznych poziomów w częściach jadalnych

!!! po wprowadzeniu do roślin nowych genów zmodyfikowane organizmy mogą wytwarzać kombinacje białek wcześniej nieznane i wywołujące nieprzewidywalne efekty

!!! mogą wystąpić straty wartości odżywczej roślin (…)

…Badania wykazały, że zarejestrowana w 1998r. jako pasza dla zwierząt hodowlanych genetycznie zmodyfikowana kukurydza StarLink zanieczyściła 10% zbiorów amerykańskiej kukurydzy, a także znalazła zastosowanie w przetwórstwie spożywczym (…) W ciągu dwóch miesięcy po ujawnieniu afery amerykańskie zrzeszenia producentów żywności przetworzonej (National Food Processors Association i Grocery Manufacturers of America) zanotowały 90--krotny wzrost zgłoszeń reakcji alergicznych łączonych z żółtą kukurydzą. Jeden z raportów przekazanych do FDA dotyczył 210 konsumentów, u których po spożyciu produktów kukurydzianych rozwinęły się reakcje alergiczne, w 74 przypadkach wymagające interwencji lekarza, a w 20 – aż, pomocy ratującej życie. (…)

http://www.halat.pl/article.php?make_stat=gmo-&fs=gmo.html

!!! Wegetarianie i ludzie stosujący określone diety będą pozbawieni prawa wyboru.

Edukację najlepiej rozpocząć od najmłodszych. Wiele akcji edukacyjno-informacyjnych za temat zagrożeń GMO odbyło się z okazji Międzynarodowego Dnia Opozycji przeciw GMO. Na zdjęciu akcja zorganizowana przez PKE O/Lubuski. Źródło: Wiesława Kowal.

WSPÓŁISTNIENIE – SĄSIEDZTWO – NIE JEST MOŻLIWE

WSPÓŁISTNIENIE – SĄSIEDZTWO – KOGZYSTENCJA TO TYLKO POLITYCZNE HASŁA, które mają być rozumiane jako możliwość prowadzenia upraw bez GMO obok upraw zmodyfikowanych genetycznie bez ryzyka zanieczyszczenia tych pierwszych! W praktyce WSPÓŁISTNIENIE ROŚLIN GENETYCZNIE ZMODYFIKOWANYCH Z ROŚLINAMI NATURALNYMI NIE JEST MOŻLIWE tak jak nie jest możliwa cisza i hałas w tym samym pomieszczeniu!

Ustawy i akty regulujące tzw. współistnienie roślin GM i tradycyjnych polegające np. na wprowadzaniu zapór zasiewowych i odległości między uprawami NIE sprawdzają się i NIE gwarantują czystości ziarna. Np. w USA, po 10 latach stosowania roślin GM zanieczyszczenie upraw tradycyjnych sięga 80% pomimo, że obiecywano rolnikom, że nie będzie większe niż 1%.
więcej: http://www.icppc.pl/nowy/panel/files/gmo/us_po_10_latach.doc, raport: EkoConnect, Information Letter Organic Agriculture of Central and Eastern Europe, czerwiec 2005, autor: Ulrike Brendel

WSPÓŁISTNIENIE = ZANIECZYSZCZENIE

Aby zobrazować jak szybko (!) postępuje zanieczyszczenie upraw tradycyjnych przez uprawy GM rozważmy przykład:
Wysiewamy 600 000 ziaren. Gdyby zanieczyszczenie przez GMO wynosiło 0,5% (proponowana przez UE dopuszczalna granica, kiedy producent nie musiałby o tym informować) to z 3 000 ziaren (!) wykiełkują na polu transgeniczne rośliny i rolnik nie będzie o tym wiedział!

W stanowisku CPE (Europejska Koordynacja Rolnicza z siedzibą w Brukseli) czytamy: …*Zdecydowana większość europejskich rolników, którzy jako grupa są pierwszymi zainteresowanymi w sprawie stosowania GMO, nie chce organizmów modyfikowanych genetycznie (GMO) ani na polach, ani w sklepach... Żadna ustawa nie będzie w stanie zapobiec ciągłemu skażeniu pól, środowiska i nasion... Rozpylanie przez wiatr, bakterie w glebie, insekty, ptaki czy też inne zwierzęta, to tylko jedne z wielu możliwych dróg rozprzestrzeniania się transgenicznych roślin. Silosy, transport, czy przemysł agrospożywczy to jedne z wielu możliwych miejsc, gdzie żywność wolna od GMO może zostać skażona. Jasno więc z tego wynika, że współistnienie rolnictwa wolnego od GMO z tym stosującym GMO jest niemożliwe. Skażenie genetyczne będzie nieuniknione i nieodwracalne. Co więcej, żadne towarzystwo ubezpieczeniowe nie jest w stanie podjąć się żadnych działań dotyczących odszkodowań z powodu takiego skażenia. Unia Europejska wprowadza opinię publiczną w błąd... Stwarzanie pozorów regulacji „koegzy-*

stencji" to tylko metoda narzucenia GMO wbrew preferencjom obywateli: kiedy współistnienie okaże się nie być możliwe, nie będzie już możliwości zmiany biegu wydarzeń i naprawienia szkód…

Zanieczyszczenia upraw przez GMO w Hiszpanii
W 2005 roku z 10 przebadanych pól w Katalonii (5 konwencjonalnych i 5 ekologicznych) aż 6 okazało się zanieczyszczonych w wyniku zapylenia przez będące w okolicy uprawy GM. Rolnicy stracili możliwość sprzedaży swoich produktów jako wolnych od GMO, co przełożyło się na mniejsze dochody z gospodarstw. Nie otrzymali żadnej rekompensaty. Niezależnie od ich woli stali się producentami GMO. Uprawy były zanieczyszczone do 12,5%.
Annaďs Sastre Morató, Plataforma Transgčnics Fora! 2006, Barcelona, Hiszpania

Protesty przeciw GMO w Hiszpanii zorganizowane przez Platforma Transgenics Fora (PTF). Na zdjęciu symboliczny pogrzeb rolnictwa ekologicznego, które „umarło" z powodu zanieczyszczenia upraw przez GMO. Źródło: PTF

Zanieczyszczenia upraw przez GMO w Hiszpanii
W 2005 roku z 10 przebadanych pól w Katalonii (5 konwencjonalnych i 5 ekologicznych) aż 6 okazało się zanieczyszczonych w wyniku zapylenia przez będące w okolicy uprawy GM. Rolnicy stracili możliwość sprzedaży swoich produktów jako wolnych od GMO, co przełożyło się na mniejsze dochody z gospodarstw. Nie otrzymali żadnej rekompensaty. Niezależnie od ich woli stali się producentami GMO. Uprawy były zanieczyszczone do 12,5%.
Annaďs Sastre Morató, Plataforma Transgčnics Fora! 2006, Barcelona, Hiszpania

Czy możliwe jest współistnienie upraw tradycyjnych i genetycznie modyfikowanych?

…Taka opinia jest tylko mydleniem oczu. W praktyce współistnienie naturalnie uprawianych roślin z ich genetycznie modyfikowanymi odpowiednikami nie jest możliwe. Tradycyjne ziarno miesza się z transgenicznym na wszelkie możliwe sposoby. Niemożliwe jest zapewnienie pełnego bezpieczeństwa rolnictwu ekologicznemu. Wprowadzenie upraw transgenicznych wyklucza wolną konkurencję w tym segmencie gospodarki. Z powodu praw patentowych i praw autorskich rolnicy będą zobowiązani do zakupu nasion tylko u określonego producenta. Podobnie będzie ze środkami ochrony roślin… – odpowiada Dragos Dima, były szef rumuńskiego oddziału Monsanto (więcej http://icppc.pl/pl/gmo/index.php?id=187)

Tysiące ludzi wzięło udział w różnych akcjach, które odbyły się w Polsce z okazji Międzynarodowego Dnia Opozycji Przeciw GMO. 40 organizacji w Polsce i około 1000 na całym świecie wyraziło „SOLIDARNE NIE DLA GMO" – http://altercampagne.free.fr

Łódź *Zdjęcie: Białe Gawrony*

Jastrzębie *Zdjęcie: Marek Wujkowski*

Akcje edukacyjne z okazji Międzynarodowego Dnia Opozycji przeciw GMO połączone z rozdawaniem i wysyłaniem balonami tradycyjnych nasion.

Bartosze
Zdjęcie: W. Haraburda

Stryszów
zdjęcia: J. Kubas

Podczas Międzynarodowego Dnia Opozycji Przeciw GMO rolnicy w całej Polsce palili ogniska jako symbolicznie ostrzeżenie przed nadciągającym zagrożeniem. Są oni mocno zaniepokojeni o swoją przyszłość.

STREFY WOLNE OD GMO

W Unii Europejskiej 172 duże regiony (województwa) i około 4500 mniejszych regionów (jak powiaty, gminy, wsie) zadeklarowało się jako strefy wolne od GMO. Np. strefami wolnymi od GMO ogłosiły się: w Anglii 44 hrabstwa (14 milionów mieszkańców); cała – Grecja; we Francji 14 z 21 regionów, (¾ Francuzów chce całkowitego moratorium na GMO w rolnictwie); Włochy: 90% powierzchni; Austria - cała; Polska – cała. **(UWAGA: Mapa stref wolnych od GMO w UE jest na okładce).**

SYTUACJA W POLSCE

W Polsce wszystkie Sejmiki Wojewódzkie zadeklarowały chęć tworzenia stref wolnych od GMO podpisując odpowiednie dokumenty. Tym samym **cała Polska ogłosiła się strefą wolną od GMO!** Poniżej wykaz województw, daty oraz rodzaj dokumentu jakie podpisały sejmiki:

- Podkarpackie (uchwała z dnia 27.09.2004)
- Małopolskie (rezolucja z dnia 29.11.2004)
- Podlaskie (stanowisko z dnia 30.12.2004)
- Lubelskie (stanowisko z dnia 31.01.2005)
- Kujawsko-Pomorskie (stanowisko z dnia 28.02.2005)
- Mazowieckie (uchwała z dnia 7.03.2005)
- Wielkopolskie (uchwała z dnia 21.03.2005)
- Łódzkie (stanowisko z dnia 31.03.2005)
- Pomorskie (uchwała z dnia 11.04.2005)
- Śląskie (uchwała z dnia 25.04.2005)
- Dolnośląskie (uchwała z dnia 6.06.2005)
- Zachodniopomorskie (uchwała z dnia 20.06.2005)
- Lubuskie (uchwała z dnia 27.06.2005)
- Opolskie (uchwała z dnia 25.10.2005)
- Warmińsko–Mazurskie (uchwała z dnia 29.11.2005)
- Świętokrzyskie (uchwała z dnia 6.02.2006)

Polacy powinni zrobić wszystko by chronić swoje zdrowie, różnorodność biologiczną, dobrej jakości żywność, rodzinne gospodarstwa rolne oraz lokalną ekonomię przed wymykającym się spod kontroli genetycznym eksperymentem!

Strefą Wolną od GMO może być: gospodarstwo, sklep, przetwórnia, wioska, gmina, powiat, województwo.
Dla gospodarstwa oznacza to, że:
- nie uprawia roślin genetycznie modyfikowanych,
- nie podaje zwierzętom pasz zawierających genetycznie modyfikowane organizmy.
!!!Gospodarze składają pisemną deklarację. ICPPC prowadzi listę gospodarstw, które zadeklarowały się jako strefy wolne od GMO. Można ją znaleźć na http://icppc.pl/pl/gmo/index.php?id=6

Poniżej podajemy najczęściej podawane powody tworzenia stref wolnych od GMO (więcej: www.gmo.icppc.pl):

- …W trosce o ochronę zdrowia i życia mieszkańców, przyszłość gospodarstw eko-argoturystycznych, ekologicznych, tradycyjnych i konwencjonalnych bez GMO oraz zachowanie różnorodności biologicznej…
- …Wprowadzenie roślin zmodyfikowanych genetycznie powoduje kontaminację poprzez krzyżowe zapylenie roślin wolnych od GMO i powoduje zmniejszenie puli genowej (…) Pragniemy, aby nasze rolnictwo rozwijało się ekologicznie i produkowało zdrową, bezpieczną, konkurencyjną żywność, która jest poszukiwana przez konsumentów…
- …Popieramy dużą ilość rolników, którzy zaangażowali się w restrukturyzację swoich gospodarstw rodzinnych uczestnicząc w programach rolno-środowiskowych. Dla nich wprowadzenie GMO oznaczałoby duże straty…
- …Województwo (…) nastawione jest silnie na turystykę w rejonach wiejskich…
- …Jeśli wprowadzimy uprawy GM to pozbawimy większość rolników możliwości wyboru, gdyż nie jest możliwe sąsiadowanie/współistnienie upraw pro-ekologicznych z genetycznie zmodyfikowanymi…
- …GMO stwarza jawne zagrożenie dla zdrowia ludzi oraz trwałe skażenia środowiska, prowadząc do nieodwracalnego zniszczenia unikalnej struktury polskiego rolnictwa oraz biologicznej różnorodności polskiej przyrody…
- …Wprowadzenie upraw GM spowoduje znaczne obniżenie wartości rynkowej polskich produktów i poważnie utrudni jej eksport na rynek europejski. Należy skorzystać z szansy przed jaką stoi całe polskie rolnictwo i tworzyć wizerunek kraju, w którym produkuje się zdrową żywność…
- …Tak zwana koegzystencja (współistnienie, sąsiedztwo) upraw tradycyjnych i genetycznie zmodyfikowanych jest niemożliwe jak niemożliwe jest zgodne współistnienie wilka wśród stada owiec. Komisja Europejska w swojej rekomendacji z 21.07.2003 przerzuca odpowiedzialność za stworzenie warunków do tej tzw. koegzystencji na lokalne władze samorządowe wiedząc, że jest to niemożliwe…
- …Decyzja o utworzeniu strefy wolnej od GMO jest zgodna z zasadą „zapobiegania" i „przewidywania" oraz odpowiedzialnego zarządzania oraz uwzględnia wszystkie możliwe negatywne skutki (bezpośrednie, pośrednie, skumulowane i długoterminowe)…

!!! Stanowiska sejmików poprało kilkadziesiąt powiatów, gmin i miast.

Międzynarodowy Marsz Regionów Wolnych od GMO. Wiedeń, kwiecień 2006. Źródło: Jakub Skorupski, Federacja Zielonych GAJA, www.gajanet.pl

Dzięki wielkiemu zaangażowaniu radnych, polityków, naukowców i organizacji pozarządowych Polska jako trzeci kraj (po Grecji i Austrii) ogłosiła się strefą wolną od GMO. Niestety decyzje podjęte przez lokalne samorządy i władze nie mają mocy prawnej. Mają jednak niezwykle duże znaczenie edukacyjne i lobbingowe. Dają mocny sygnał Rządowi RP, Komisji Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu i innych krajom członkowskim, że POLACY NIE CHCĄ GMO!
Ta aktywna postawa samorządów, organizacji rolniczych i ekologicznych doprowadziła do podpisania przez Rząd RP ustawy wprowadzającej zakaz sprzedaży nasion genetycznie zmodyfikowanych oraz upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o zmianie ustawy o nasiennictwie oraz ustawy o ochronie roślin (Dz.U. 2006 nr 92 poz. 639) obowiązującej od 2 lipca 2006 czytamy:
„ (...) Odmian genetycznie zmodyfikowanych nie wpisuje się do krajowego rejestru (...) Materiał siewny odmian genetycznie zmodyfikowanych nie może być dopuszczony do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (...)".
!!! To bardzo dobry krok w kierunku tworzenia z Polski kraju wolnego od GMO.

UWAGA: informacja o ustawie o paszach poniżej w ramce

Zdecydowana większość rolników nie chce GMO ani na polach ani w sklepach. Wiedzą, że żadna ustawa nie będzie w stanie zapobiec skażeniu pól, środowiska i nasion przez GMO.

ROSNĄCE ZAGROŻENIA – WPROWADZANIE GMO TYLNYMI DRZWIAMI

UWAGA! PASZE Z GMO – NIEWIADOME SKUTKI STOSOWANIA

Stosowanie w paszach organizmów genetycznie zmodyfikowanych zagraża naszemu rolnictwu, środowisku oraz naraża zdrowie konsumentów i zwierząt. Nie udowodniono, że żywność pochodząca od zwierząt karmionych paszami zawierającymi GMO jest bezpieczna, zaś wyniki niezależnych badań wskazują, że należy wykazać jak najdalej posuniętą ostrożność! 70–80% konsumentów nie chce jeść żywności pochodzącej od zwierząt karmionych paszą GMO.

- Raport Raffaele Mazza opublikowany w Transgenic Research donosi: *...Fragmenty zmienionych genów występujących w ziarnach znaleziono we krwi, wątrobie, śledzionie i nerkach świń karmionych genetycznie modyfikowaną żywnością...*
  http://www.gmwatch.org/archive2.asp?arcid=5866 (26/10/2005)
- Komentarz prof. Joe Cumminsa: (...) *Chociaż metoda wyizolowania komórkowego DNA jest bardzo efektywna, to nigdy nie można mieć pewności czy zmienione w wyniku ingerencji genetycznej fragmenty DNA nie połączą się z chromosomalnym DNA albo czy komórki będą od nich wolne. Wcześniejsze badania w Niemczech pokazały, że fragmenty DNA z pożywienia są w stanie przeniknąć do chromosomów komórek ssaków. Chociaż w tamtych badaniach nie stwierdzono jakiegokolwiek negatywnego wpływu takiego DNA na zdrowie ssaków, to teraz taki wpływ zaczyna wychodzić na światło dzienne (...)*
  http://www.gmwatch.org/archive2.asp?arcid=5867

!!! 80% macior karmionych paszą z GMO miało problemy z płodnością. (…) *W październiku 2000 r. Jerry Rosman* (red.: rolnik i technik żywieniowy ze stanu Iowa, USA) *rozpoczął karmienie swoich 200 macior paszą zrobioną z kukurydzy GM, którą uprawiał w swoim gospodarstwie. Obecnie Rosman wierzy, że ta decyzja kosztowała go milion dolarów, utratę macior i stada krów i być może utratę całego gospodarstwa.*(…) *80% jego macior* (red. karmionych paszą zrobioną z kukurydzy GM, którą uprawiał Rosman) *miało problemy z płodnością / maciory się nie prosiły (…).* (więcej: DEFENDER – gazeta Obrońców Gospodarstw Rodzinnych, wiosna 2006, USA oraz www.gmo.iccpc.pl)

!!! USTAWA O PASZACH – POLSKA WPROWADZA ZAKAZ DLA PASZ Z GMO
22 lipca 2006 roku Sejm przyjął ustawę o paszach z poprawkami Senatu. Ustawa ta zakazuje wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego. Zakaz stosowania GMO w paszach wprowadza się z 2-letnim vacatio legis. Oznacza to, że jeśli rząd w ciągu dwóch lat nie przedstawi dowodów na brak szkodliwości GMO w paszach, zakaz wchodzi automatycznie w życie. Prezydent podpisał ustawę 2 sierpnia 2006 r.

UWAGA: informacja o ustawie o nasiennictwie na str 12.

Targ chłopski w Wadowicach. Akcja edukacyjna ICPPC w ramach kampanii „Stop dla GMO".

- *…Komisja Europejska wyraziła zgodę na import wywołującej wiele kontrowersji genetycznie modyfikowanej kukurydzy, MON863, która może być używana jako pasza dla zwierząt. Tym samym KE lekceważy obawy państw członkowskich co do bezpieczeństwa żywności (…) Korporacja Monsanto (producent MON863) odmówiła publikacji raportów, które (…) mówią m.in. o: bezpieczeństwie dla zdrowia zwierząt - szczury karmione transgeniczną kukurydzą mają zupełnie inny poziom białych krwinek i hemoglobiny a ich nerki mają inną wagę i strukturę...*

źródło: http://www.foeeurope.org/press/2005/HM_08_August_maize

PASZE BEZ GMO

- (...) *Po likwidacji mączek zwierzęcych, które zawierały duże ilości białka weszła soja. Jak wiemy teraz w większości jest to soja genetycznie zmodyfikowana. Nie możemy dopuścić do tego aby pasze z GMO zdominowały nasze gospodarstwa! Uważam, że należy wrócić do tradycyjnych pasz. Soję można z powodzeniem wymienić na peluszkę, groch, bobik, łubin. Są to rośliny które u nas bardzo dobrze rosną. Rolnicy mogą je siać w mieszankach ze zbożami. Będą z tego dwie korzyści dobra pasza bez GMO i dobre stanowisko na polu pod inne rośliny! Gleby w Polsce na ogół są lekkie i uprawa tych roślin przyniosła by korzyści dla gleby i dla kieszeni rolnika ponieważ nie potrzeba tyle nawozów sztucznych i środków chemicznych. W ten sposób zatroszczymy się również o środowisko, a polscy i zagraniczni konsumenci będą mieli łatwy dostęp do bezpiecznej i wysokiej jakości żywności.* - mówi Mieczysław Babalski, który prowadzi gospodarstwo ekologiczne i wytwórnię Makaronu BIO, www.biobalalscy.pl
- **SOJA BEZ GMO. Nie modyfikowana soja i jej produkty** są dostępne na międzynarodowym rynku w dużych ilościach i w cenach niewiele wyższych od tych z GMO. np. IMCOPA była pierwszym przedsiębiorstwem przetwarzającym soję w Brazylii, które poprzez niezależną certyfikację udowodniło, że jego całkowita produkcja zawiera mniej niż 0,1 % (granica wykrywalności) GMO i w związku z tym ma certyfikację dla genetycznie nie modyfikowanych produktów ***'Non-GMO'***. Produkty IMCOPA posiadają również certyfikat **ProTerra**, zapewniający o nie niszczeniu środowiska (np. zabrania używania soi pochodzącej z obszarów wykarczowanych po 1994 roku), oraz zatrudnianiu pracowników z zachowaniem praw socjalnych i przepisów o prawie pracy.
  Kontakt: Jochen Koester, Director Europe, IMCOPA (Europe) SA
  14, Rue du Rhône, 1204 Geneva, Switzerland, +41.22.819.1989
- Firma De Heus Koudijs Hima posiada w swojej ofercie mieszanki dla brojlerów z soją niezmodyfikowaną genetycznie. (www.deheus.pl)

UWAGA! BIOPALIWOWA PUŁAPKA

- Ustawa o biopaliwach może stać się niszczącym podarunkiem dla polskiej wsi. Pod płaszczykiem promocji czystych, przyjaznych środowisku paliw, ustawa w rzeczywistości będzie promować produkcję z użyciem dużej ilości chemii, jak również otworzy drzwi na możliwość używania genetycznie modyfikowanych ziaren a w dalszej konsekwencji doprowadzi do zanieczyszczenia środowiska i rodzimych nasion. **W ustawie o biopaliwach musi znaleźć się zapis zabraniający używania GMO do produkcji biopaliw!** Używanie genetycznie modyfikowanych roślin/ziaren/innych komponentów do produkcji biopaliw jest w sprzeczności z ochroną środowiska. Tylko przez popieranie proekologicznej produkcji roślin energetycznych możemy pomóc rolnikom, środowisku i konsumentom.
- **Legalizacja importu rzepaku GT73 groźna dla rolnictwa i środowiska.** Komisja Europejska zezwoliła na import genetycznie modyfikowanego rzepaku GT73 w całości. Nasiona rzepaku są małe i mogą być łatwo rozsypane albo przeniesione przez wiatr. *W sierpniu 2004 badania przeprowadzone przez Japońskie Centrum Badań Fauny i Flory ujawniły, że w okolicach portu w Kashima gdzie rozładowywano nasiona zmodyfikowanego genetycznie rzepaku rośliny GM rosły dziko w 25 z 48 punktów kontrolnych w promieniu 5 kilometrów od portu.* (więcej: Bio Journal, sierpień 2004)

- Zanieczyszczenie nasion może również nastąpić podczas transportu, przechowywania, itp. w wyniku niezamierzonego lub zamierzonego zmieszania nasion genetycznie zmodyfikowanych z nasionami tradycyjnymi!!!

PRODUKOWANIE BIODISLA I ETANOLU Z KUKURYDZY I INNYCH ROŚLIN JEST NIEBEZPIECZNE DLA ŚRODOWISKA I NIE WARTE WYSIŁKU. Nowe badania na Uniwarsytetach Cornell i Berkeley (Kalifornia, USA) wykazują, że do wyprodukowania paliwa:

➡ z kukurydzy potrzeba 29% więcej energii z paliw kopalnych niż wynosi wartość energetyczna uzyskanego paliwa

➡ ze słoneczników potrzeba 118% więcej energii z paliw kopalnych niż energia jaką daje to paliwo

➡ z soi potrzeba 27% więcej energii z paliw kopalnych niż energia jaką daje to paliwo

źródło: Natural Resources Research, vol. 14, 65-76, marzec 2005

- Taktykę wprowadzania GMO kuchennymi drzwiami widać również na przykładzie buraków: …Plantatorzy buraków cukrowych domagają się, aby z tych roślin produkowany był bioetanol. Chcą także zgody na stosowanie nasion genetycznie modyfikowanych (GMO)… PAP 12.06.2006

UWAGA! UPRAWY DOŚWIADCZALNE z GMO w otwartym środowisku

!!! Od 2006 roku zaplanowane są uprawy doświadczalne w otwartym środowisku:

a) ziemniaków i lnu w województwie dolnośląskim

b) kukurydzy genetycznie zmodyfikowanej 1507 i NK603 w 5 Stacjach Doświadczalnych Oceny Odmian: Śrem i Przecław (wielkopolskie), Krościna Mała (dolnośląskie), Pawłowice (śląskie), Węgrzyce (małopolskie).

Lokalny targ w Oświęcimiu podczas Międzynarodowego Dnia Opozycji przeciw GMO. Zdjęcie: Ada Nikiel

!!! Z odpowiedzi Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10.03.2006 na zapytanie poselskie nr 538 w sprawie działalności firmy Pioneer wynika, że *…doświadczenia polowe z kukurydzą genetycznie zmodyfikowaną zostały przeprowadzone w 2005 w 5 Stacjach Doświadczalnych Oceny Odmian (red.: wyżej wymienione) (…) Z obowiązujących przepisów nie wynika konieczność informowania społeczeństwa o prowadzeniu doświadczeń polowych z genetycznie zmodyfikowanymi odmianami roślin, o ile zawierają one modyfikacje dopuszczone do uprawy na terenie Unii Europejskiej…*

Dlaczego doświadczenia w otwartym środowisku są niebezpieczne?

!!! Zagrożenia dla środowiska są takie same jak wymienione we wcześniejszych rozdziałach.

!!! Lokalne zanieczyszczenia uprawami GM zepsują opinię lokalnym producentom. (…)*Tylko jedna uprawa eksperymentalna pszenicy modyfikowanej genetycznie w pewnym landzie niemieckim doprowadziła do tego, że największa niemiecka grupa młynów w tej okolicy nie skupuje więcej pszenicy z tego landu* (...)

źródło: http://eescopinions.esc.eu.int, nr NAT/224

!!! Po doświadczeniach z uprawami GM pozostają superchwasty

Pięciu naukowców z Brytyjskiego Centrum Ekologii i Hydrologii opublikowało wyniki badań nad rzepakiem GM: *…Wśród pól rzepaku pojawiła się nowa odmiana chwastów, która jest odporna na normalnie używane śmiercionośne środki ochrony roślin. Wyniki badań laboratoryjnych pokazały dodatkowo, że dwie odmiany rzepy zebranej z tamtych pól także były niewrażliwe na herbicydy…Dodatkowo dr Johnson twierdzi, że powstały superchwast jest w stanie szybko się rozmnażać, a jego nasiona zawierające transgeniczne elementy są praktycznie niezniszczalne…* (więcej http://www.icppc.pl/pl/gmo/index.php?id=51)

"The Guardian", Paul Brown, 25.06.2005

!!! Nie poddawać się mówi Gerald Miles - rolnik z Walii

(…) *W kwietniu 2001 roku w Mathry, niecałe 12 km od mojego gospodarstwa, miała zostać przeprowadzona próba uprawy genetycznie modyfikowanej kukurydzy T25. Wiadomość o tym, iż dzieje się to w naszej okolicy zaniepokoiła lokalną społeczność, w wyniku czego zdecydowano się na utworzenie organizacji „Walia wolna od GMO". W ciągu następnych sześciu tygodni kampania rosła w siłę. Ustanowiono 24-godzinne czuwanie na terenie próbnego pola, odbywały się regularne spotkania z rolnikami, ponad 1500 listów zostało wysłanych do Ministra Środowiska, odbył się marsz protestacyjny przeciw GMO wokół gospodarstwa gdzie miały być poletka doświadczalne, konwój 35 rolników na traktorach objeżdżał farmę, delegacja naszych przedstawicieli udała się do Londynu na spotkanie z Ministrem Środowiska Wielkiej Brytanii. WYGRALIŚMY! 8 maja 2001 roku ukazała się notka prasowa, w której zadeklarowano odstąpienie od prób nad genetycznie zmodyfikowaną kukurydza. Dzięki naszej determinacji prowincja Pembrokshire pozostała wolna od GMO* (...)

OPÓR PRZECIW GMO W INNYCH KRAJACH (przykłady)

Szwajcarskie moratorium na GMO

27 listopada 2005 Szwajcarzy głosowali za pięcioletnim moratorium zakazującym upraw genetycznie modyfikowanych roślin. 56% głosujących było za Moratorium.

(…) *Głosowanie poprzedzone było rzetelną debatą, zawiązano sojusz konsumentów i rolników, komitet narodowy koordynował pracę… stworzony został prawdziwy ruch społeczny… Wiosną 2004 roku szwajcarski uniwersytet techniczny ETH w Zurychu rozpoczął eksperymenty terenowe z genetycznie modyfikowaną pszenicą. Spowodowało to wiele akcji protestacyjnych… Ludzie nie ufają genetycznie modyfikowanej żywności i nie wierzą w możliwość współistnienia jej z niemodyfikowanymi uprawami...* – mówi Urs Hans, rolnik, Public Eye on Science, www.publiceyeonscience.ch

Grecy są zgodni – NIE chcą GMO !

(...) *Wszystkie partie* (red.: w Grecji) *są przeciw GMO, co jest wyjątkiem bo nie zgadzamy się w żadnej innej sprawie* – powiedział Theodore Koliopanos, były Minister ds. Środowiska

(...) *Minister środowiska, który ulegnie i dopuści na nasz rynek takie produkty (red. chodzi o GMO), już nigdy nie będzie ministrem.* – mówi Nikos Lappas, przewodniczący największego greckiego związku rolników. ***– Dla rolników wprowadzona na siłę modyfikowana żywność to samobójstwo, nasz rynek jej nie chce (…) Na domiar złego europejscy ubezpieczyciele nie zechcą wziąć na siebie odpowiedzialności na wypadek skażenia przez modyfikowane uprawy sąsiednich pól.*** *Początkowo byłem otwarty na wszelkie argumenty, ale teraz sądzę, że odpowiedź jest oczywista. – mówi Lappas. Skoro rynek nie chce naszych plonów i nie mamy szansy na ubezpieczenie, jak możemy hodować takie rośliny?*

International Herald Tribune, 24.05.2006, „In EU, front lines in food war" by Elisabeth Rosenthal http://www.iht.com./bin/print_ipub.php?file=/articles/2006/05/23/news/gmo.php

Opór francuskich rolników i konsumentów

…Zarówno związek zawodowy La Confédération Paysanne, jak i stowarzyszenie ekorolników Fédération Nationale d'Agriculture Biologique odrzucają możliwość współistnienia upraw genetycznie modyfikowanych i nie modyfikowanych. Natomiast grupa niezależnych naukowców (Crii-Gen) prowadzi badania w laboratoriach. Jednocześnie, Greanpeace-Francja zajmuje się zachęcaniem obywateli do przyjęcia roli „detektywów GMO" w sklepach i supermarketach a organizacja Attac prowadzi kampanię na rzecz tworzenia we Francji stref wolnych od GMO. Inne organizacje wysiewają lokalne, tzw. „chłopskie nasiona" oraz niszczą uprawy GM (…) Kiedy rząd francuski zgodził się, mimo sprzeciwu większości obywateli, na przeprowadzanie eksperymentów na otwartym terenie, przedstawiciele „Fauchers Volontaires" zniszczyli uprawy GM a sądy uznały stan wyższej konieczności, jakim kierowali się oskarżeni niszcząc uprawy GM… – mówi dr Dominique Beroule - członek zespołu koordynującego międzynarodowy dzień sprzeciwu wobec GMO(JIGMOD), http://altercampagne.free.fr

Confederation Paysanne (Francja). Rolnicy niszczą uprawy genetycznie modyfikowanej kukurydzy. Zdjęcie: Jean-Marc Desfilhes

W Austrii nie chcą pasz z GMO

…W Austrii farmerzy, obywatele i większość polityków przeciwstawia się użyciu technologii GMO

w rolnictwie i żywności. (…) Stosowanie genetycznie modyfikowanych pasz dla zwierząt pozostaje dużym problem w naszym kraju… Dlatego rozpoczęto inicjatywy na rzecz stosowania pasz wolnych od GMO. Dzięki naciskom ze strony obywateli i niektórych organizacji, coraz więcej dużych mleczarni i innych zakładów przetwórstwa produkuje swoje wyroby bez użycia pasz zawierających GMO. ÖBV-Via Campesina Austria nadal prowadzi lobbing, by połączyć stosowanie nasion wolnych od GMO z austriackim programem rolno-środowiskowym. Około 90 % austriackiej powierzchni upraw rolnych będzie wtedy chronionych przed genetycznie modyfikowanymi nasionami… – mówi Heike Schiebeck, rolnik, członek międzynarodowych organizacji rolniczych CPE i ÖBV Via Campesina-Austria

Walijscy rolnicy walczą z uprawami doświadczalnymi

…W lipcu 2001 roku byłem członkiem grupy, która wpadła na pomysł demonstracji mającej na celu przekazanie wiadomości do rządowego departamentu odpowiedzialnego za próby GM na terenie Wielkiej Brytanii (DEFRA). „Wiadomość" ta przybrała następującą postać: genetycznie modyfikowane plony (kukurydza i rzepak) wyrwane przez szeregowych działaczy z próbnych upraw na terenie całej Wielkiej Brytanii, następnie zapakowane w plastikowe torebki i opisane, zostały dostarczone w taczkach pchanych przez 200 demonstrantów pod próg DEFRA w Londynie. (…) W październiku 2003 roku brałem udział w demonstracji nazwanej 'Ciągniki i Wozy'… Działacze z całego kraju wsparli akcję docierając na piechotę, rowerami czy na ciągnikach aby dołączyć w Londynie do wielkiej parady sprzeciwu wobec GMO. Ja przyjechałem z mojego gospodarstwa do Londynu na ciągniku, pokonując 380 mil w osiem dni. Mój ciągnik poprowadził paradę przez Londyn, dostarczając listy i petycje do siedzib: Narodowego Związku Rolników i Tony'ego Blaira. W demonstracji wzięło udział ponad 1500 osób… – mówi Gerald Miles, rolnik z Walii, założyciel organizacji "Walia wolna od GMO"

MORATORIUM NA GMO

W Brukseli na konferencji pt. "GMO, WPR, Bioróżnorodność – Solidarna Europa" przedstawiciele ICPPC zaproponowali wprowadzenie 10 letniego MORATORIUM na GMO w Unii Europejskiej. Moratorium do tej poru podpisało ok. 300 organizacji i osób publicznych m.in. Minister Górnej Austrii, kilkudziesięciu posłów, eurodeputowanych, radnych i profesorów. Pełna lista na http://icppc.pl/pl/gmo/index.php?id=56. Moratorium podpisały również setki obywateli z różnych krajów.
Akcja promocji i zbierania poparcia dla MORATORIUM trwa nadal. **Jeśli popierasz ideę MORATORIUM wyślij do biura ICPPC list treści: „Popieram ideę wprowadzenia 10-cio letniego MORATORIUM na GMO w UE".** Dalej: imię i nazwisko lub nazwa organizacji/instytucji, stanowisko, adres, podpis."

Konferencja prasowa „Polska – strefa wolna od GMO" zorganizowana przez eurodeputowanego Janusza Wojeciechowskiego.

Warszawa, kwiecień 2006
Zdjęcie: Magdalena Józefecka

Paweł Połanecki, wiceprzewodniczący Sejmiku woj. Mazowieckiego, prof. dr hab. Jan Narkiewicz-Jodko, Janusz Wojciechowski, Poseł do PE, Jadwiga Łopata, wiceprezes ICPPC, Julian Rose prezes ICPPC

...Wobec braku głębszego poznania problemu, w celu uniknięcia zagrożeń dla ludzi i środowisk, obecnie należy bezwzględnie przedłużyć moratorium na uwolnienie do środowiska żywych organizmów transgenicznych... - mówi prof. dr hab. Jan Narkiewicz-Jodko

CO NALEŻY ZROBIĆ:

WŁADZE I POLITYCY:

- Unia Europejska nie może pozostawić decyzji dotyczących produkcji rolnej w rękach ponadnarodowych korporacji i Światowej Organizacji Handlu (WTO). UE nie może dopuszczać GMO pod ich naciskami, narażając zdrowie swoich obywateli, zwierząt i środowiska. Musi bronić swojej niezależności żywnościowej, pozostać obszarem wolnym od GMO co umożliwia jej np. Międzynarodowa Konwencja o Bezpieczeństwie Biologicznym (Protokół z Kartaginy).

Koegzystencja (współistnienie=sąsiedztwo) jest niemożliwa w przypadku pól i także w przypadku regionów mających inną politykę względem GMO. Dlatego też:

!!!Wzywamy lokalne i krajowe władze, aby wspierały całkowity zakaz GMO (MORATORIUM) na poziomie krajowym i międzynarodowym.

!!! Wzywamy PE, KE do wprowadzenia MORATORIUM na GMO

ROLNICY:

- Przyłącz się do międzynarodowej sieci „Gospodarstwo wolne od GMO"! (zobacz str. 1)
- Produkuj żywność dobrej jakości!
- Kupuj nasiona i pasze dla zwierząt z pewnego źródła. Sprawdzaj czy są wolne od GMO.
- Zorganizuj spotkanie nt. zagrożeń GMO. Uświadamiaj sąsiadów.
- Żądaj od władz i polityków aby stworzyli mechanizmy chroniące Twój region/całą Polskę przed GMO.
- Zorganizuj akcję niszczenia/usuwania upraw GM.

KONSUMENCI:

- NIE KUPUJ ŻYWNOŚCI Z GMO I OD ZWIERZĄT KARMIONYCH PASZĄ Z GMO!
- Kupuj lokalną żywność dobrej jakości ze sprawdzonego źródła.
- Żądaj w sklepach i supermarketach aby wycofano ze sprzedaży żywność z GMO.
- Przekaż informacje nt. zagrożeń GMO!
- Domagaj się od władz aby Twoje pieniądze z podatków były przeznaczone na ochronę i promocję rolnictwa tradycyjnego i ekologicznego, a nie wdrażanie technologii, które zagrażają zdrowiu i środowisku.

LOBBING/ŻĄDANIA. Domagajmy się od Rządu RP, PE i UE:

- Zmiany przepisów w UE tak, aby każde państwo i region miały prawo do całkowitego zakazu importu, uprawy i sprzedaży poszczególnych lub wszystkich GMO.
- Aby wszelkie koszty środowiska, zdrowia i ekonomii będące wynikiem wprowadzenia i stosowania GMO były ponoszone przez firmy zajmujące się ich wprowadzaniem i dystrybucją.
- Unieważnienia wszystkich praw patentowych wydanych na żywe organizmy.
- Pełnego i bezpłatnego dostępu do wszystkich informacji związanych z GMO.
- Stworzenia bazy danych przedsiębiorstw, hurtowni, sklepów wolnych od GMO.
- Aby przeznaczono fundusze na promocję i rozwój rolnictwa tradycyjnego i ekologicznego zamiast na badania i promocję GMO.
- Stworzenia skutecznego systemu kontroli uniemożliwiającego przenikanie GMO do Polski i innych krajów, które chcą być wolne od GMO
- Wprowadzenia całkowitego zakazu (MORATORIUM) na GMO w Polsce i innych krajach UE.

ALTERNATYWY

Tradycyjne i ekologiczne rolnictwo lokalne i regionalne jako alternatywa wobec GMO - *Julian Rose, ICPPC*

Produkcja żywności genetycznie modyfikowanej jest syntezą wszystkiego, co najgorsze w monokulturowej manipulacji naszą żywnością i rolnictwem. Jest przedłużeniem energochłonnego, agrochemicznego rolnictwa, które doprowadziło do masowego zniszczenia dzikiej przyrody, różnorodności biologicznej i około 40% światowych gleb rolnych…

Prawdziwej alternatywy do GMO i agrochemicznej, monokulturowej żywności nie znajdzie się w hipermarketach lub na globalnym rynku. PRAWDZIWA ŻYWNOŚĆ powinna, przede wszystkim, być produkowana i konsumo-

wana lokalnie. Musi być wolna od długiego transportu, zbytniego przetwarzania i zbędnych opakowań. Świeża, sezonowa i lokalna! Musi opierać się na różnorodności roślin, zwierząt i drzew, które są rodowite dla danego regionu. Jej produkcja jest częścią kulturowego i społecznego wizerunku wsi, targów miejskich i ich wiejskiego zaplecza. Taka żywność ma prawdziwy smak i wartość odżywczą! I za tą prawdziwą żywność rolnicy muszą dostać prawdziwą cenę! Żywność ta uprawiana jest według tradycyjnej mądrości ludzi roli, przekazywanej z pokolenia na pokolenie. Przetrwanie takich gospodarstw – w Europie i na świecie– jest najwyższym priorytetem. Rządy narodowe, Komisja Europejska i Światowa Organizacja Handlu powinny inwestować w ich promocje, a nie niszczyć je. Są one doskonale sprawdzającym się modelem na przyszłość.

Międzynarodowy protest ICPPC i CPE popierający sprzedaż lokalną jako opozycje dla globalnych marketów. Na zdjęciu rolnicy i konsumenci z Polski, Francji, Szwecji, Anglii i Węgier oraz Julian Rose udzielający wywiadu na rynku w Krakowie. Zdjęcie: archiwum ICPPC

(…) Światowa Organizacja Handlu (WTO), UE a także większość rządów są członkami tego samego „Klubu Zwolenników Globalizacji", pragnącego czerpać korzyści nie zważając na zdrowie ludzi i stan środowiska naturalnego. Najcenniejszym zasobem będącym w stanie przeciwdziałać tym negatywnym działaniom jest nasza determinacja w tworzeniu oporu wobec prób kontroli naszych umysłów i rynków ekonomicznych. Jeśli każdy z nas rozpocznie od swojego najbliższego otoczenia to osiągniemy cel.

Jarmarki, domowe sklepy, sprzedaż z dostawą do klienta – *Jadwiga Łopata, ICPPC*

ICPPC opowiada się za rozwojem drobnego handlu, dostarczającego nam zdrowej, smacznej i taniej żywności z miejscowych, tradycyjnych i ekologicznych gospodarstw rolnych. Tylko taki model handlu zapewni nam żywność wysokiej jakości, zdrowe środowisko i trwałe miejsca pracy.

1. Dostawa do domu klienta – system „paczkowy "

W wielu krajach UE coraz większą popularnością cieszą się formy dystrybucji lokalnej żywności odbywające się bez energochłonnego transportu na duże odległości i wymagające znacznych nakładów pracy ręcznej, dzięki czemu można zapewnić zatrudnienie lokalnej społeczności. Żywność pochodząca z gospodarstw ekologicznych i tradycyjnych zamawiana przez Internet lub telefon, jest dostarczana do miast w kartonowych pudłach. Odbiorcy tak zamawianych paczek mają pewność co do ich jakości, gdyż gospodarstwa należące do systemu podlegają ścisłej kontroli. Bezpośrednie dostawy do klientów eliminują pośredników, klienci nie muszą jeździć do hipermarketów, zaoszczędzają swój czas.

2. Jarmarki i targi

Innym sposobem sprzedaży lokalnej żywności wysokiej jakości są tradycyjne, lokalne jarmarki i targi, na których są stoiska z żywnością prowadzone bezpośrednio przez rolników produkujących metodami tradycyjnymi i ekologicznymi. Ważne jest abyśmy nie dopuścili do ich zniszczenia. W krajach Europy Zachodniej i USA tak się stało i teraz są z trudem „odtwarzane". Historycznie, w planach miast targ był zlokalizowany w centrum. Dojazd do niego był możliwy promieniście dochodzącymi drogami wiodącymi z otaczających miasto wiosek, tak aby ułatwiać ruch ludzi i towarów. Lokalne jarmarki i targi pozwalają na zawieranie bliskich związków pomiędzy miejscowymi rolnikami a mieszkańcami miast, oraz wzmacniają ekonomicznie dany region.

Wojewódzkie dożynki w Stryszowie. Stoisko ICPPC. Zdjęcie: archiwum ICPPC

3. Sprzedaż w domu

Wielu ekorolników (www.ekoland.org.pl) zdobyło już rzesze wiernych klientów, którzy regularnie odwiedzają ich gospodarstwa by zakupić zdrowe produkty bezpośrednio u producenta. Zadowoleni z efektów polecają ten sposób zakupu żywności swoim znajomym przez co krąg odbiorców stale się poszerza.

Te i inne pomysły na wsparcie lokalnego rolnictwa są szerzej opisane w publikacjach Wydawnictwa „Zielone Brygady", m.in.:

- Lokalna żywność, globalna pomyślność. Pakiet kampanijny
- Helena Norberg-Hodge, Steven Gorelick i Todd Merrifield, *Powrót gospodarki żywieniowej do korzeni. Lokalne alternatywy wobec globalnego przemysłu rolnego*
  Wydawnictwo „Zielone Brygady", Sławkowska 12 III p., 31-014 Kraków, tel./fax:+ 48 12 4222264, 4222147 tel. 603363721, zb@eco.pl, http://zb.eco.pl

WYDAWNICTWO „ZIELONE BRYGADY"

… Już sama możliwość takich skutków dla ludzi i zwierząt przemawia za niedopuszczeniem w najbliższych latach na nasz rynek tak ryzykownej innowacji oraz powstrzymaniem się od niepotrzebnego traktowania Polaków, jako „szczurów doświadczalnych". Polska nie ma żadnego powodu by już sięgać po GMO mając nadprodukcję własnej niekontrowersyjnej żywności (...). Możemy poczekać przez jedno-dwa pokolenia, czy nie ujawnią się negatywne skutki tego eksperymentu (tak jak ze znacznym opóźnieniem ujawniły się uboczne skutki thalidomidu, DDT lub mączki kostnej)…

prof. dr hab. Ludwik Tomiałojć, AURA nr 3/06

M. Lach

GMO – w czym rzecz?
Jeżeli GMO są takie zdrowe, dobre i bezpieczne, jak twierdzi ich lobby, to dlaczego nikt nie reklamuje otwarcie: „Konsumencie, to jest GMO, dobre, smaczne i bezpieczne, jedz, a będziesz żył długo i szczęśliwie", tylko wszelkie dotychczasowe starania ukierunkowane są na podszycie się pod żywność tradycyjną?

Marek Madyda http://storytel.republika.pl

Przy udziale policji konnej, pojazdów opancerzonych i helikopterów, skoszone zostało pole 600m² z transgeniczną kukurydzą. Na miejsce akcji zjechali się licznie rolnicy, ogrodnicy, pszczelarze i konsumenci z Niemiec, Austrii, Francji, Lichtensteinu i Szwajcarii dając wyraz sprzeciwu polityce państw (...) ***Akcje niszczenia genetycznie modyfikowanej kukurydzy są wyrazem obywatelskiego nieposłuszeństwa do którego obywatele mają prawo jeśli Państwo nie chroni ich właściwie.*** *(...) Inicjatorzy akcji wysyłają mocne sygnały w kierunku „wielkiej polityki". Również rolnicy „muszą się liczyć z tym, że nie będą kosić, jeżeli będą siać GMO." (...) „W demokracji polityka musi respektować większość woli wyborców. Mimo, że większość społeczeństwa odrzuca GMO, można je siać i uprawiać z nieobliczalnymi skutkami dla natury i zwierząt", uzupełnia agroinż. Michael Groll, jeden z inicjatorów akcji (red.: Niemcy)... „Również my we Francji nie pozostawiamy pól z transgenami. Państwo nas nie chroni, więc działamy w samoobronie i chronimy się sami", powiedział Marc Bienne, sekretarz inicjatywy liczącej już 5000 dobrowolnych „żniwiarzy" niszczących uprawy GM...*

źródło: http://www.gendreck-weg.de/, więcej na http://icppc.pl/pl/gmo/index.php?id=58

Akcje niszczenia kukurydzy GM
Hiszpania, Zdjęcie: Platforma Transgenics Fora (PTF)